

TILSYNSUTVALGET
FØR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i mØte den 25. mars 2019 truffet vedtak i

- Sak nr:** 19-019 (arkivnr: 19/347)
- Saken gjelder:** Klage fra A pÅ tingrettsdommer B og dommerfullmektig C ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Bjørn Eirik Hansen (leder)
Heidi Heggdal
Ketil Myhre
Svein J. Magnussen
Turid Ellingsen
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan gjøres til gjenstand for anke.
 2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor kst. sorenskriver B og dommerfullmektig C.

Innledning:

Ved brev av 28. januar 2019 har A klaget på tingrettsdommer, nå kst. sorenskriver, B og dommerfullmektig C ved X tingrett. Klagen gjelder at klager ikke er gitt innsyn i dokumenter og manglende svar på anmodninger om innsyn. Klagen er forelagt kst. sorenskriver B og dommerfullmektig C, som ved brev av henholdsvis 25. februar og 19. februar 2019 har avgitt uttalelse. A og dommerfullmektig C har ved e-post av henholdsvis 28. februar og 5. mars 2019 ettersendt supplerende dokumentasjon.

Saksfremstilling:

Den underliggende saken gjelder adgang til en eiendom i forbindelse med påkobling av vann og avløp. Klager var ikke part i saken, men var bekjent av en av partene. Klager har begjært om innsyn i denne saken, og det er disse innsynsbegjæringene klagen gjelder.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Klagen gjelder det forhold at han ikke har fått innsyn i noen av saksdokumentene. Ved brev av 2. og 3. oktober 2018 har han etterlyst dokumenter, men disse henvendelsene er ikke journalført. I e-post fra ham av 4. november 2018 framsatte han begjæring av komplett dokumentkopi av saksjournalen. I brev fra domstolen datert 8. november 2018 ble dokumentinnsyn kommentert. I e-post av 20. desember 2018 purret han på komplett dokumentkopi av saksjournalen. Denne purringen har vært resultatløs, og i e-post av 7. januar 2019 fremsatte han til domstolleder en annengangs purring på henvendelsen. Denne henvendelsen har ikke ført til at begjæringen har blitt besvart eller etterkommet.

Han hadde et møte med dommerfullmektigen den 16. november 2018, og dommerfullmektigen sa at hun ville skrive referat fra møtet. Som part i saken begjærte han kopi av møtereferatet, for gjennomgang og eventuelt signering. Begjæringen ble ikke etterkommet, og i e-post av 20. desember 2018 purret han på begjæringen. Denne purringen var resultatløs, og i e-post av 10. desember 2018 sendte han en annengangs purring til domstolleder. Denne henvendelsen har ikke ført til at begjæringen har blitt besvart eller etterkommet.

Innklagede – dommerfullmektig C – har i hovedsak vist til følgende:

Klager har henvendt seg til retten ved en rekke anledninger, både ved personlig oppmøte og skriftlig. Henvendelsene fra klager har vært knyttet til to forhold; innsigelser til kjennelsen og krav om innsyn. De har ikke fullstendig oversikt over all kontakt klager har hatt med domstolen, spesielt med tanke på personlig oppmøte.

Hun gjennomgår situasjoner hvor klager har vært i kontakt med domstolen, og tar forbehold om at det har vært ytterligere kontakt enn dette:

- Den 2. oktober 2018 ønsket klager kopi av en erklæring, hvilket ble avslått under henvisning til tvisteloven.
- Den 3. oktober 2018 møtte klager på ny opp i retten og ba om kopi av samme dokument. I samtale med en dommer ble det avklart at klager selv var i besittelse av dokumentet.
- Den 10. oktober 2018 var klager på nytt i kontakt med retten, og fikk da utlevert dokumentlisten.

- Den 12. oktober 2018 møtte klager opp i retten. Det er usikkert om klager begjærte og/eller fikk utlevert noen saksdokumenter i den forbindelse.
- Den 4. november 2018 mottok retten to e-poster fra klager, den ene med innsigelser til selve kjennelsen og den andre med en innsynsbegjæring. Klager mente også at det manglet dokumentnummer i dokumentlisten.
- Den 8. november 2018 sendte hun et brev til klager, hvor klagers to e-poster ble besvart.
- Den 16. november 2018 møtte klager på nytt opp i retten med krav om dokumentinnsyn. Klager var ikke part eller prosessfullmektig i saken, men var av den oppfatning at han kunne representere den ene parten, herunder få innsyn på lik linje som en part. På bakgrunn av de mange henvendelsene, fant hun det hensiktsmessig å snakke med klager. Hennes inntrykk var at klager ikke forstod de særreglene som gjelder for domstolene. Samtalen ble dessverre ikke slik hun hadde håpet på. Hun nådde ikke fram til klager. Etter samtalen skrev hun et notat til internt bruk, hvor hun redegjorde for hovedtrekkene i samtalen, samt hvordan hun oppfattet klager og samtalen med ham. Det var viktig for henne å utferdige notatet, da hun flere ganger i samtalen med klager ble nødt til å presisere at ytterligere henvendelser knyttet til kjennelsens innhold og andre henvendelser som allerede var besvart, ikke ville bli besvart på nytt. Klager begjærte innsyn i notatet, hvilket hun avsto.
- Den 10. desember 2018 sendte klager en e-post med begjæring om innsyn i det interne notatet. E-posten ble ikke besvart, da svar allerede var gitt i samtalen med klager.
- Den 20. desember 2018 sendte klager en ny e-post, hvor klager etterlyste svar på sine e-poster av 4. november og 10. desember 2018. Etersom klager allerede hadde fått svar i samtalen 16. november 2018, ble ikke e-posten besvart.
- Den 7. januar 2019 sendte klager ytterligere en e-post hvor han ba om tilbakemelding på e-postene av 4. november og 10. desember 2018. Til tross for at henvendelsene allerede var besvart, fortsatte altså klager å be om tilbakemelding. Hun tok da kontakt med konstituert domstolleder, som anbefalte henne å gi en tilbakemelding til klager, hvor hun viste til at henvendelsene allerede var besvart og igjen informerte om allmennhetens begrensede innsynsrett. Hun ventet imidlertid med å svare på e-posten til hun fikk saksmappen i retur fra lagmannsretten. Hun anså det som uproblematisk å vente med å besvare e-posten, ettersom henvendelsene allerede var besvart. Klager hadde heller ikke partsrettigheter i saken, og saken var hevet av lagmannsretten. Det var altså ingen hastesak. Hun fikk oversendt klagen fra Tilsynsutvalget den 14. februar 2019, og saksmappen var da enda ikke kommet i retur. Domstolen tok samme dag kontakt med lagmannsretten, som opplyste at saksmappen skulle returneres så raskt som mulig. Klagers e-post ble besvart 19. februar 2019.

Klager har anført at domstolen ikke har besvart hans henvendelser. Gjennomgangen overfor viser at dette ikke stemmer.

Det har videre vært ytterligere korrespondanse mellom henne og klager i perioden 28. februar til 4. mars 2019.

Innklagede – kst. sorenskriver B – har i hovedsak vist til følgende:

Klagen gjelder manglende svar på e-posthenvendelse av 7. januar 2019. Klagers e-post ble sendt til postmottaket. Emnefeltet besto av et saksnummer, men det var i e-posten uthevet at purringen var adressert til sorenskriveren. E-posten ble ikke videresendt til henne. Dette skyldes slik hun ser det en svikt i domstolens rutiner, noe hun beklager.

Hun ble først oppmerksom på at klager hadde sendt en e-post til domstolleder i forbindelse med klagen til Tilsynsutvalget. Innsynssaken kjente hun imidlertid til. En gang i løpet av januar orienterte dommerfullmektigen henne om saken, og hun forsto det slik at klager på nytt hadde begjært innsyn i den samme saken. De drøftet da hvordan saken kunne håndteres videre. Hun viser til uttalelsen fra dommerfullmektigen.

Klagers e-posthenvendelser ble besvart ved tingrettens brev av 19. februar 2019. Til orientering nevner hun at det nå er planlagt en gjennomgang av rutinene for håndtering av e-posthenvendelser som kommer inn til postmottaket.

Når det gjelder tingrettens beslutning om dokumentinnsyn, herunder avslag på innsyn, reiser hun spørsmål ved om denne delen av klagen skal avvises.

Når det gjelder responstiden fra klagers e-posthenvendelser av 10. og 20. desember 2018 og fram til tingrettens brev av 19. februar 2019, må dette sees i lys av at det dreier seg om tilbakemelding på henvendelser som innholdsmessig allerede var besvart. Hun legger også til at dommerfullmektigen er en samvittighetsfull og pliktoppfyllende medarbeider, som i denne saken har brukt betydelig tid på å orientere og veilede klager.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen, prosessledelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klagen retter seg i hovedsak mot at klager ikke skal ha fått innsyn i dokumenter knyttet til en tvistesak. Saken har vært behandlet av dommerfullmektig C. Kst. soren skriver Bs befatning med saken er at hun er oppført som mottaker av klagers e-post av 7. januar 2019 med overskriften «2. gangs purring. Saksnr. [...]». Utvalget finner ikke grunn til å gå nærmere inn på de to dommernes roller, da dette uansett er et forhold som ligger utenfor det utvalget kan vurdere. Det vises til at avslag på begjæringer om innsyn etter tvisteloven kap. 14 kan ankes inn for lagmannsretten. Denne delen av saken blir derfor å avvise.

Tilsynsutvalget oppfatter det videre slik at klagen retter seg mot at klagers anmodninger om innsyn ikke er besvart, eventuelt at anmodningene ikke er besvart innen rimelig tid. Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

I forarbeidene til domstoloven kap. 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd. Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptre sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv.

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174. For at det skal kunne reageres med disiplinærtiltak må det være påvist kritikkverdige forhold over en viss terskel og dommeren må kunne klandres for forholdet.

Tilsynsutvalget legger til grunn at klagers henvendelser til tingretten den 2. og 3. oktober 2018 ble besvart ved fremmøte i tingretten. Det vises til uttalelsen fra dommerfullmektig C og påtegningene som er gjort på klagers brev av 2. og 3. oktober 2018. Klagers e-post av 4. november 2018 ble besvart ved tingrettens brev av 8. november 2018, hvor det ble bedt om en presisering av hvilke dokumenter det begjæres innsyn i. Klager gjorde en ny henvendelse ved fremmøte i tingretten den 16. november 2018. I den forbindelse ble det gjennomført et møte mellom klager og dommerfullmektig C. Utvalget legger til grunn at tema for møtet blant annet var klagers anmodning om innsyn. Dommerfullmektig C laget et notat fra møtet og det legges til grunn at klager i møtet ble informert om at han ikke ville få innsyn i dette notatet.

Klager gjorde nye henvendelser til tingretten den 10. desember 2018, 20. desember 2018 og 7. januar 2019. Den siste henvendelsen var stilet til kst. sorenskriver B. Disse henvendelsene ble først besvart ved brev fra dommerfullmektig C av 19. februar 2019. Dommerfullmektig C har opplyst at henvendelsene ikke ble besvart tidligere på grunn av at de var besvart tidligere og at saksdokumentene befant seg i lagmannsretten. Kst. sorenskriver B har opplyst at henvendelsen av 7. januar 2019 ved en feil ikke ble videresendt til henne og at hun først ble kjent med den i forbindelse med klagen i denne saken.

Tilsynsutvalget legger etter dette til grunn at klagers henvendelser er besvart. Tingrettens standpunkt til klagers anmodninger om innsyn ligger som nevnt utenfor det utvalget har anledning til å vurdere.

Tilsynsutvalget kan ikke se at dommerfullmektig C kan klandres for sendrektig saksbehandling i forbindelse med besvarelsen av klagers henvendelser. For utvalget er det tilstrekkelig å vise til at henvendelsene er besvart ved brevet av 8. november 2018, møtet den 16. november 2018 og brevet av 19. februar 2019. Når det gjelder tiden fra 10. desember 2018 til 19. februar 2019, vises det i tillegg til dommerfullmektig C sin redegjørelse for årsaken til at henvendelsen ikke ble besvart tidligere.

Tilsynsutvalget kan heller ikke se at kst. sorenskriver B kan klandres for sendrektig saksbehandling i forbindelse med henvendelsen av 7. januar 2019. Det vises til at hun ikke ble gjort kjent med henvendelsen da den ble mottatt hos tingretten og at den ble besvart ved brevet fra dommerfullmektig C av 19. februar 2019.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor kst. sorenskriver B og dommerfullmektig C.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan gjøres til gjenstand for anke.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor kst. sorenskriver B og dommerfullmektig C.